Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utcza 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek. Zápolya-utcza 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — — 12 „
Negyedévre — — — — 6 „
Egy hóra — — — — — 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkivül az összes hirdetési irodákban.
Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1910. XXXIX. évfolyam 266. szám. Kedd, november 22.

A vármegyei tisztviselők mozgalma.

— A státusrendezés. — A torontáli tisztviselők gyülése. —

Nagybecskerek, nov. 22.

Ma, amikor országszerte folyik a harc a megélhetési viszonyok könnyitése körül, mikor a legkülönbözőbb társadalmi rétegek nehéz küzdelmeket folytatnak a létért s a középosztály helyzete az általános drágaság közepette már-már elviselhetetlenné kezd válni, természetes, ha a közigazgatási tisztviselők sorában is nap-nap után hangzanak el panaszos szavak, a melyeket meg nem hallani, a melyeken csak ugy könnyedén átsiklani nem lehet.

Igaz ugyan, hogy az állam minden oldalról erősen igénybe van véve s az utóbbi idők kormányainak nem kis gondokat okoz a folyton szaporodó szükségletek beszerzése, ez azonban nem lehet elegendő ok arra, hogy a közigazgatási tisztviselők jogos és minden tekintetben méltányos kérelme figyelmen kivül maradjon különösen akkor, amikor ugyancsak az állam szolgálatában álló más tisztviselők kivánalmai teljesedésbe mentek.

A közigazgátási tisztviselők státusrendezéséről van ugyanis szó, amit a belügyminiszter 1911-re kilátásba helyezett, amelynek azonban a jövő évi költségelőirányzatban semmi nyoma nincs, noha a vármegyék tisztviselői már évek óta égetően szükségesnek mondják azt, mert a mostani helyzet már szinte elviselhetlen reájuk nézve. Ez annál inkább érthető, mert a vármegyei tisztviselőkre társadalmi pozicióju sokkal nagyobb és terhesebb kötelezettségeket ró mint más, alacsonyabb kvalifikációt igénylő s mégis aránylag jobban dotált tisztviselőkre. Teljesen érthető tehát, ha a közigazgatási kar megelégedvén a mostoha helyzetet s az eddigi folytonos mellőzést, most már egyesült erővel igyekszik az 1904. évi 10 ik törvénycikkben biztositott igényeinek érvényt szerezni.

A státusrendezés dolgában tartottak értekezletet Torontálvármegye tisztviselői is tegnap este, amelyen elhatározták, hogy kérvényt intéznek a törvényhatósági bizottsághoz, melytől jogos és méltányos ügyük támogatását fogják kérni.

Az értekezletről a következő részletes tudósitásban számolunk be:

Torontálvármegye tisztviselői kara, kezelő- és segédszemélyzete tegnap este 6 órákor Jankó Ágoston alispán elnöklésével értekezletet tartott, amelyen ugy a központból, valamint az egyes járásokból is meglehetős szép számmal vettek részt a tisztviselők, nemkülönben a kezelő- és segédszemélyzet tagjai. Jelen voltak: Dr. Mihálovits Ödön, Rigó István, Bielek Antal, Filkovič Boldizsár, Szilágyi Albert, dr. Haidegger Lajos, Lowieser Imre, Uzbasich Gáspár, Ürményi Sándor, Zsiros Imre, Fóris József, dr. Csávossy Ignác, dr. Veliacha Károly, dr. Baár Jenő, id. Tullics György, ifj. Tullics György, Szépffy Elemér, Keresztes György, Molnár Zoltán, Lackovics Gyula, dr. Riesz Jakab, dr. Steinbach Béla, Tasnády Endre, Zitkovszky Béla, Hegedüs Kálmán, Bogcha Márton, dr. Soós Ferenc, Beller István, dr. Mihalovits István, Demkó István, Farkas Vince, dr. Mirkov Iván, Wagner Ede, Novák Károly, dr. Kéler Béla, Bujkovszky Gusztáv, Bielek Vilmos, dr. Grandjean Jenő, dr. Tóth Rezső, dr. Kron Jakab, dr. Fischer Miksa, dr. Szentiványi Ferenc, Bakálovich Plató, Zachariás Sándor, Vecsera Antal, Csernolatetz Miklós, Alexich Bogolyub, Vöröss Péter, Mattavovszky András, Faur János, Nánássy Imre, Emanuel György, Kerznár Lajos, Jakabfalvy Antal, Oriold Miklós, Brenda Mózes, Binder István, Boross István, Wégling Ferenc, Meleghy Ákos, Stöber Mihály, Andrássy Rezső, Barajevac Károly, Kelemen Gábor, Dániel György és Hasch Ferenc.

Az értekezletet Jankó Ágoston alispán nyitotta meg, aki előadta, hogy a közigazgatási tisztviselők státusrendezése 1911. évre volt kilátásba helyezve, azonban a kormány nem vette fel a jövő évi költségvetésbe. Kétségtelen, — mondotta az alispán — hogy ez mindnyájukat annál kellemetlenebbül érintett, mert éppen a közigazgatási tisztviselők azok, a kikkel eddig ugyancsak mostohán bántak, mig mások ugyszólván akadálytalanul érték el mindazt, amire igényt tartottak. Nem csoda, ha a közigazgatási tisztikart ez az ujabb mellőzés nagyon is elkeseritette, mert hiszen a jelenlegi általános drágaság az ő vállaikra is ránehezedik, nekik is komoly gondokat okoz. A mai értekezlet célja, — folytatta az alispán — hogy kifejezést adjunk jogos igényeinknek és módot keressünk, hogy azok iránti kérelmünket lehetőleg minél előbb illetékes helyre juttassuk.

Zsiros Imre örömmel üdvözli a megindított akciót, a melyet helyesnek mond s kivánja, hogy az minél előbb célravezessen.

Jankó Ágoston megemliti, hogy az árvaszék külön sürgető felterjesztést tett, a melylyel szintén előmozditotta az ügyet.

Dr. Riesz Jakab árvaszéki ülnök előadja, hogy az árvaszék azért intézett sürgősen felterjesztést a Vármegyei Tisztviselő-Egyesület igazgatóságához, hogy a státusrendezés ügye még kellő időben tárgyaltassék a választmányi ülésen. A közigazgatási tisztviselők mozgalma, hasonlóan a többi tisztviselőkéhez, szintén az általános drágaságból s a tul nehéz megélhetési viszonyokból indul ki. Igaz ugyan, hogy az árvaszéki ülnökök fizetése az utóbbi időben némileg javult, de még korántsem állanak megfelelő arányban más, alacsonyabb kvalifikációhoz kötött tisztviselőkhöz, különösen ami az előmenetelt illeti. A vasutasok, postások, a közoktatásügyi és igazságügyi tárca keretébe tartozó tisztviselők már rég elérték azt, amit elérni akartak, a közigazgatási tisztviselőknek is erős mozgalmat kell tehát inditaniok, ha jogos és törvényileg biztositott igényeik kielégitését el akarják érni. Inditványozza, hogy az értekezlet bizzon meg egy szükebbkörü bizottságot egy felterjesztés kidolgozásával s azt küldje meg pártolásra a vármegye összes országgyülési képviselőinek, valamint a többi vármegyéknek is.

Jankó Ágoston alispán az esetleges félreértés elkerülése végett hangsulyozza, hogy az árvaszék ebben az ügyben nem járt el önállóan, pusztán csak sürgető kérvényt intézett a tisztviselőegyesülethez, amit elvégre is az egész közigazgatási tisztikar érdekében valónak tart s amit az értekezlet helyeslőleg tudomásul is vesz. Ez azonban nem elég. A közigazgatási tisztviselőknek illetékes helyen kell feltárniok a tarthatatlan helyzetüket s legcélszerübbnek véli, ha a törvényhatósági bizottság támogatását kérik a mozgalomhoz. Inditványára az értekezlet Szilágyi Albert aljegyzőt bizza meg a kérvény megfogalmazásával s az értekezlet jegyzőkönyvének az elkészitésével. A törvényhatósági bizottság eddig is mindenkor támogatta a tisztviselők jogos és méltányos törekvéseit, meg van tehát győződve, hogy ez alkalommal se fogja a hathatós támogatást megtagadni s azt is erősen hiszi, hogy a kormány se fog elzárkózni a jogos kérés elől.

Dr. Ürményi Sándor jónak látná, ha a felterjesztést a többi törvényhatóságoknak is megküldenék.

Jankó alispán véleménye szerint ez a törvényhatósági bizottság feladata lesz.

Hegedüs Kálmán az árvaszéki ülnökök mozgalmára vonatkozólag tájékoztatásul megjegyzi, hogy értekezletüket annak idején bejelentették.

Miután az értekezlet ezt tudomásul veszi, elnöklő Jankó Ágoston megköszöni a meleg érdeklődést s az értekezletet befejezettnek nyilvánitja, biztositván a jelen voltakat arról, hogy a maga részéről is mindent el fog követni, hogy a mozgalom sikeres legyen.

A jelen voltak az alispánnak ezt a kijelentését hosszantartó lelkes éljenzéssel vették tudomásul.

Végül Fóris József inditványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaznak az elnöklő alispánnak odaadó támogatásáért s ezzel az értekezlet véget ért.

Rendkivüli megyei közgyülés.

A megyei választások.

— Saját tudósitónktól. —

Torontálvármegye törvényhatósága ma délelőtt dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével rendkivüli közgyülést tartott főleg azért, hogy a megyei bizottsági tagok választási határidejét kitüzze. E mellett a közgyülés elintézte az időközben összegyült egyéb ügyeket.

Miután dr. Dellimanics Lajos főispán tiz óra után megnyitja az ülést, napirend előtt elparentálja a most elhunyt Chorle Gyula nagytoráki községi jegyzőt, aki a törvényhatóságnak is buzgó tagja volt. Inditványára a közgyülés részvétét fejezi ki.

A megyei választások kitüzése.

Ezután áttértek a tárgysorozatra, amelynek első pontja a megyei bizottsági tagok választási határidejének kitüzése volt.

Farkas Vince előadó bemutatja az igazoló-választmány jelentését, mely szerint a bizottsági tagok felerészének mandátuma 1910. december végén lejár, 3 bizottsági tag meghalt, egy mandátum időközben megsemisittetett, ezekre a mandátumokra a választást tehát el kell rendelni s a határnapot kitüzni. Az alispán azt javasolja, hogy a választásokat december 1, 2. és 3-ik napjaira tüzzék ki s egyben bemutatja a választási elnökök névsorát. A közgyülés az alispáni javaslathoz egyhangulag hozzájárul s egyben felhatalmazza az alispánt

SZÁLLITÁSI, BIZOMÁNYI, INCASSO FIÓK-ÜZLET MEGNYITÁS NAGYBECSKEREKEN
Iroda: Szerb hitközségi palota. (Szerbtemplom-utca) Telefon 139.
PERI MÓR ÉS FIA : SZÁLLITÓK
Iroda: Szerb hitközségi palota (Szerbtemplom-utca) Telefon 139
Elvállalunk minden a szállitási szakma körébe vágó megbizást. Eszközlünk mindennemü szállitásokat helyben és vidékre, továbbá butorszállitásokat saját patent butorszállitó kocsijainkban, valamint mindennemü beraktározásokat saját raktárainkban. Beraktározandó árukra előleget nyujtunk.
482x200 126
ALAPITTATOTT 1863. FŐÜZLET SZEGEDEN. ALAPITTATOTT 1863.

hogy a választási elnökök esetleges helyettesitéséről gondoskodjék.

A közgyülés jegyzőkönyvének erre vonatkozó részét soronkivül nyomban hitelesitik is.

Bemutatja továbbá az igazoló választmány a legtöbb adót fizető megyebizottsági tagok 1911. évre szóló névjegyzékét, amit a közgyülés tudomásul vesz.

Németelemér legelődija.

Sürgősségi inditvány alapján Németelemér községnek a legelődij leszállitása dolgában hozott határozatát veszik tárgyalás alá. Az állandó választmány a határozat föloldását javasolja, mert a régi legelődij bele van állitva a jogérvényesen megállapitott költségvetésbe s igy azt nem lehet megváltoztatni.

Pap Ernő ecseteli, hogy a szegény nép érdekében milyen szükséges a legelődij leszállitása s azért azt inditványozza, hogy az állandó választmány javaslatának mellőzésével a község határozata hagyassék jóvá.

Jankó Ágoston, dr. Dellimanics Lajos és Pap Ernő ismételt fölszólalása után a közgyülés az alispán közvetitő inditványát fogadja el, amely szerint a község határozatát jóváhagyja, de utasitja, hogy gondoskodjék a költségvetésben ennek folytán jelentkező hiány pótlására.

A szerbcsanádi jegyzőválasztás.

Most egy kinos ügy került a szőnyegre: a szerbcsanádi jegyzőválasztás ügye. Ezt a választást megfelebbezték és megsemmisitését kérték, mert a fölebbezők szerint a jegyzői állásra pályázók huszezer koronás váltókkal lekötötték magukat s a megválasztott jegyző szintén 20 ezer koronás váltót adott megválasztásáért.

Az állandó választmány azt javasolja, hogy a választás ügyében a fölhozott vádak alapján rendeltessék el a vizsgálat.

A közgyülés ehhez egyhanguan hozzájárult.

A szárcsai földvásárlás.

Ezután Bielek Antal előadása mellett Románszárcsa és Szárcsa község határozatát tárgyalták élénk eszmecsere közben. A két község tudvalevőleg földet vett az aurániai perjelség birtokát megvásárolt érdekeltségtől. A föld vételárát kölcsönnel akarja kifizetni és erre nézve szerződést kötött a nagybecskereki közgazdasági bankkal.

Az állandó választmány azonban nem javasolja a szerződés jóváhagyását, mert a Pesti Hazai Takarékpénztártól a községnek tett ajánlat olcsóbb mint a közgazdasági banké.

Dr. Neumann Gyula azt fejtegeti, hogy a Pesti Hazai takarékpénztár ajánlata nem előnyősebb s kéri a szerződés jóváhagyását.

Dr. Pollák Győző az állandó választmány javaslata mellett szól, mert a közgazdasági bank ajánlata még utólag módositott formájában is drágább mint a Hazaié. Különben is inkorrektnek tartja a közgazdasági bank eljárását az ajánlat körül, mert az állandó választmány javaslatának hatása alatt a közgyülés előtt utólagosan módositott ajánlatát, hogy az kedvezőbb legyen.

Dr. Varady Imre mint a közgazdasági bank igazgatósági tagja visszautasitja az inkorrektség vádj t s előadja, hogy a bank ajánlata voltaképpen eredetileg is ugyanolyan volt, mint a hogy most módositotta, de a bank egyik alkalmazottja a leirásnál az $^1/_4$ százalékos jutalék helyett fél százalékot irt tévedésből.

Jankó Ágoston alispán előadja, hogy a bank vezérigazgatója és Várady Imre jártak nála az állandó választmány után s bejelentették, hogy leirási tevedés van az ajánlatban. Erre ő azt mondo ta, hogy terjeszszék ezt irásban a közgyüles elé s igy csatolták a módositást utólag az ajánlathoz.

Még Neumann bizottsági tag polemizált Pollákkal, majd Jankó alispán fölolvastatja a szemvevőség véleményét, amely azt mondja, hogy a Pesti Hazai takarékpénztár ajánlata előnyősebb mint a közgazdasági banké még módositott formájában is.

Ezután szavazásra került a dolog s a közgyülés az összes szavazatokkal négy szavazat ellenében az állandó választmány javaslatát teszi magáévá.

Ezután a többi kisebb ügyeket minden vita nélkül az állandó választmány javaslatai értelmében elintézik s miután Haidegger Ödönt, dr. Nagy Dezsőt és dr. Klein Mórt megbizzák a hitelesitéssel, a közgyülés 12 óra előtt véget ért.

Tájékoztató.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken délitől $^3/_4$5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig. Könyvtáróra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

HIREK.

IDŐJÁRAS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárási jelentése.

November 22.

Barométer sülyedő, délután 1·38 órakor: 749·6 mm. Hőmérséklet: maximum 1·4 C, min. —1·3 C. Csapadék: —. Felhőzet: Nb. 10. Hó. Szélirány és erősség: E. 2.

Jóslat a következő 24 órára: Fagypontkörüli hőmérséklet.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámitás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 6 perctől másnapi este 8 óra 38 percig; csapadék reggel óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 percig; felhőzet: Ci = fürtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci—St = felhőfátyol, Ci—Cu = bárányfelhő, Cu—St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság, 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklésével ülést tartott, a melyen folyó ügyeket intéztek el.

— **A katonai felülvizsgálás elmarad.** A város főjegyzői hivatala, mint katonaügyosztály ezuton is közli, hogy a december hó 15-ikén Temesváron megtartandó katonai felülvizsgálaton a Nagybecskerek városból és sorozó-járásból felülvizsgálatra berendelt ujoncok az itt előfordult koleraeset miatt további intézkedésig nem vehetnek részt.

— **A népszámlálási biztosok kioktatása.** A nagybecskereki járásban működő népszámlálási biztosokat a mai napra berendelték a központi főszolgabirósághoz, ahol Széppfy Elemér tb. főszolgabiró kioktatta őket a népszámlálói teendők miként való végzésére, egyben ellátta őket a szükséges utasitásokkal.

— **Chorlé Gyula halála.** Ma temették el nagy részvét mellett az elhunyt Chorlé Gyula nagytoráki községi jegyzőt, akinek holttestét Nagytorákról ma reggel szállitották át Bégaszentgyörgyre, ahol a temetés végbe ment. A holttestet ugy a nagytorákiak, valamint az elhunytnak környékbeli ismerősei hosszu kocsisorral kisérték. A halottas menet délelőtt 11 órakor érkezett Bégaszentgyörgyre, ahol a koporsót a róm. kath. templomban helyezték diszes ravatalra, Grosz György plébános pedig requiemet tartott. A requiemen és a temetési szertartáson a vármegye részéről megjelent Tullics György tb. főszolgabiró, nemkülönben a jegyzői kar számos tagja s nagy gyászközönség. A beszentelés után a koszorukról boritott koporsót, amelyen a vármegye törvényhatóságának és a jegyzőegyesület diszes koszorui is ott pompáztak, a gyászkocsira tették s kivittek a temetőbe, ahol a holttestet örök nyugalomra helyezték. A temetésen ugy az elhunyt családja, valamint közeli rokonság iránt nagy részvét nyilvánult meg.

Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Chorle Gyuláné született Schiller Irma, mélyen szomorodott szivvel jelenti kedves férjének, a jó apának, a szerető rokonnak Chorle Gyulának Nagytorák község jegyzőjének folyó hó 20-án reggel 7 órakor, életének 42-ik, boldog házasságának 16-ik évében történt gyászos elhunytát. A megbodogultnak hült tetemei 1910. november 22-én d. e. 9 órakor fognak a gyászházból a bégaszentgyörgyi róm. kath. temetőbe vitetni s ott d. e. 10 órakor örök nyugalomra tétetni. Nagytorák, 1910. november hó 20-án. Béke hamvaira! Gyula, Magda, Dezső és Bandi gyermekei. Berger Albertné szül. Chorle Antonia testvére, héthalmi Chorle Miklós, cs. és kir. nyug. őrnagy, nevelő atyja. Szakál I. Edéné szül. Schiller Gizella, Orsó Gáspárné szül. Schiller Izabella, Meggyesi Caesárné szül. Schiller Sarolta, Dr. Bogner Jánosné szül. Schiller Etelka sógornői. Berger Albert, Szakál I. Ede, Meggyesi Caesár, Orsó Gáspár, dr. Bogner János sógorok. Schiller Miklósné szül. Chorle Mária, özv. Laposa Károlyné szül. Chorle Rózsika, Klein Jánosné szül. Chorle Emma, Chorle Miklós, Rezső, Ionka, Matild és Izabella nevelő testvérei.

— **A nagykikindai szabad liceum.** Mint Nagykikindáról jelentik, a Torontálmegyei Közmüvelődési Egyesület ottani szabad liceumában vasárnap délután Major Lajos főgimn. tanár tartott érdekes előadást számos vetitett kép kiséretében. Az előadást megelőzőleg Türk Melitta adott elő több szép zeneszámot zongorán.

— **Uj iparengedély.** Lapunk tegnapi számában ilyen cim alatt megirtuk, hogy özv. Guttmann Jakabné tea-árusitásra kapott engedélyt. Helyreigazitásképp most közöljük, hogy nem özv. Guttmanné, hanem dr. Guttmann Jakabné kapott iparengedélyt valódi orosz tea árusitására.

— **Az első hó.** Mig tavaly egész télen nem volt részünk a hóban, az idén immár november közepén ránk köszöntöttek a fehér hópihék. Ma délben kezdtek szállongani az első pelyhek s bár amint a földre értek szépséges fehérségük barna sárrá olvadt, ettől nem riadtak vissza, hanem egyre sürübben, egyre nagyobb kitartással ostromolták a földet, hogy elboritsák a piszkos szürkeséget fehér szemfedőjük alá. Mindazáltal a hópihék küzdelme még nem kecsegteti őket sok sikerrel. A háztetők s itt-ott a föld, különösen a mezőkön fehéren diszlik ugyan, de a városokban, az utcákon csak szomoru sarat látunk még a tél poéziséből. Ahogy indul azonban a tél, reméljük, hogy az idén a tél elkerülhetetlen komorságát enyhiteni fogja a hó poézise s ha már a telet elkerülni nem lehet, a mocskos sár vagy a fagyos, kemény rög helyett puha, fehér hószőnyegen fogunk járni.

— **A nagybecskereki Chevra-Kadis ünnepe.** A nagybecskereki Chevra-Kadisa vasárnap délutan 5 órakor a szent-egylet, majdnem összes tagjainak és nagyszámu vendégek jelenlétében, ujonnanépült diszes székházában diszközgyülést tartott, hogy a házat rendeltetésének átadja és az építési költségekről beszámoljon. A szent-egylet elnöke, Weisz Izidor, a Ferenc József-rend lovagja ékesen szóló beszédben üdvözölte a megjelent tagokat és vendégeket, mire az ülést megnyitotta és felhivta az egyleti titkárt, hogy az építésről szerkesztett jelentését olvassa fel. Napirend előtt dr. Klein Mór főrabbi dicsérte az építés eszméjének megpenditőjét, az építés végrehajtóit és isteni áldást kért mindazok részére, kik a ház felépitését észszel, jóakarattal és anyagi támogatással előmozditották. Ezután a titkár olvasta fel jelentését, kitérvén az építés történetére, lefolyására és hálás köszönettel felemliti mindazokat, kik a müvet anyagilag és erkölcsileg támogatták. Pénzadománnyal járultak az építési költségekhez: Abelsberg Lajos, Braun Ármin, Biró József (Pécs), Czinner Dávid, Deutsch Béla mérnök (Budapest), Frey Rezső, Hajduska Jenő, id. Hajduska Lajos, Heller Dávid, Heufeld Zsigmond, Hiller László, Hirtenstein Márk, Hubert Manó, Kassovitz Móritz (Torák) Klein Bernát, Klein Gyula, Langer Adolf, Mangold H. L., dr. Mangold Samu, Mayer Henrik, dr. Pollák Győző, Reisz Sándor, dr. Stern Lázár, Temmer Salamon, Temmer Samu, Winter I. L. és Weisz Izidor. — Hálás köszönetet mond az egylet első sorban érdemekben gazdag elnökének, Weisz Izidornak, aki teljes odaadással az általa tervezett

EHRLICH „606“

Minden embernek nélkülözhetetlen.

Legközelebb megjelenik sajátkezü munkája

Ehrlich és Hata az általuk feltalált „606“ gyógyitó szerről.

Az eredeti kisérletek megörökitett élethü képeivel.

Irták: Dr. Ehrlich P. és Dr. Hata S.

Magyarra forditotta, előszóval és magyarázatokkal ellátta: Dr. Marschalkó Tamás kolozsvári egyetemi tanár.

Tudományos értéke mellett szenzációsan érdekes munka, melynek tartalmát minden kulturembernek ismernie kell. Bolti ára: füzve 6 K., diszkötésben 8 K.

Az előfizetési összeg beküldése esetén bérmentve küldjük, utánvételes rendelés esetén a portót a rendelő fizeti. — Megrendelhető

Hegedüs és Sándor könyvkiadóhivatalától Debreczenben és bármely más hazai könyvkereskedőnél.

965—2 1

Diszkrét szétküldés.

epitkezest megvalósitotta, dr. Pollák Győzőnek, aki anyagilag és erkölcsileg, Klein Bernát téglagyárosnak, ki önzetlenségével az épitkezést támogatták; Gara Sándor vasuti főmérnöknek, ki ernyedetlen szorgalommal, éberséggel és tudással az épitési terveket felülvizsgálta és az épitési munkálatokat ellenőrizte. Az épitési vállalkozó Nagy-Szeder István kiskunhalasi épitész feladatát közmegelégedésre oldotta meg. A helybeli iparosok közül foglalkozást nyertek: Bencze Antal butorgyáros, Engel Sámuel fűrészgyára, Engel Ádám lakatos, özv. Guttmann Jakabné és fiai cége, Gamilkovitz asztalos, Rosenthal Lipót üveges és Bossang festő. Az epitési költségek 36 173 koronára rugtak. Mangold Sámu dr. hitközségi elnök magas szárnyalásu beszédben méltatta az épület magasztos céljait, a szentegylet elnökének ugy az egylet valamint a vele szoros összeköttetésben levő hitközség céljainak előmozditását, feladatainak és érdekeinek lankadatlan buzgalommal és céltudatos tevékenységgel teljesitését, inditványozza, hogy a diszközgyülés a felolvasott jelentést tudomásul vegye és az elnöknek, valamint az épitési bizottságnak a felmentvényt megszavazza. A közgyülés nagy tetszéssel tudomásul vette a jelentést, az elnöknek valamint az épitési bizottságnak a felmentvényt megszavazta. Stern Lázár dr. inditványára a közgyülés hálás köszönetet mond a szentegylet elnökének és mindazon férfiaknak, kik az elnököt az eszme megvalósitásában támogatták. Miután az elnök az iránta nyilvánitott elismerést és figyelmességet megköszönte, a közgyülés feloszlott.

— **Az Ehrlich-szer forgalombahozata'a.** A napokban az a hir kelt szárnyra, hogy Ehrlich tanár, a vérbaj elleni szer hirneves feltalálója, egyelőre nem fogja a szert a közforgalomnak átadni, mert az állitólag gyakori esetben előfordult recidivák szükségessé teszik a szer megjavitását. Dr. Iványi Mór nagybecskereki orvos kérdést intézett ez ügyben Ehrlich tanárhoz, akitől ma azt a távirati értesitést kapta, hogy ezek a felkapott hirek egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak s hogy a szert legkésőbb a jövő hó folyamán át fogja adni a közforgalomnak.

— **Pancsova virilistái.** Mint Pancsováról jelentik, most állitották össze az 1911. évre Pancsova város legtöbb adót fizető polgárainak névsorát, mely a következő: (A csillaggal jegyzettek adója kétszeresen van számitva.) *P. Graff J. Pál 7352·08 korona, Weifert I. M. 5722·55, Theodorovics Szvetozár 2542·90, Milorádovics Péter 2430·30, *Bauer J. Ferenc 2384·96, *Milutinovics Döme 2265·70, Jankovics Szilárd 2156·75, Bachmann Antal 2037·78, Nikolics Miklós 2000·74, Dragicsevics Lázár 1992·87. *Pavlovics György 1933·90 *Wittigschlager Lajos 1896·92, dr. Kaszapinovics Szvetiszláv 1784·04, *dr. Scsitinszky Adolf 1735, *Radda Frigyes 1727·82, Kontilovics Emil 1613·64, Csurcsin Miklós 1514·55, Jagodics Sándor 1475·22, *dr. Radda Ignác 1457·88, Popovics András 1483·03, *dr. Dragicsevics Miklós 1454·66, *dr. Gadjanszky Milán 1436·50, Obrádovics Sztojkó 1333·58, *dr. Sztanojevics Braniszláv 1320·70, *dr. Theodorovics Pantaleon 1197·60, *dr. Grosz Dezső 1169·08, Jovánovics J. Pál 1162·45, Jovánovics J. Kámenkó 1160·24, Gyurgyev Szilárd 1150·66, Raniszávlyevics D. P. 1114·58, *dr. Milutinovics Miklós 1104·54, *dr. Alexics Vladimir 1099·56, Mannó György 1067·36. Póttagok: Bach Mór 1056·95, *dr. Graber László 1047·08, Fridl Adolf 1035·70, May Antal 1023·28. Schultz Simon 1018·40, Kis Mór 1016·52, Radmanovics Ignác, 1009·73, Gvankovics Sztankó 999·54, Fischgrund A. 953·52, Alexics Milutin 927·94 korona.

— **A kolera.** A kolera most már teljesen szünőben van Nagybecskereken. A kolerában megbetegedett Kis György kormányos felesége ugyszólván már teljesen felépült s a kormányost és családját már vissza is engedték a hajóra, Kisné azonban még egy-két napig a járványkórházban marad. Ujabb gyanus megbetegedések az egész vármegyében nem fordultak elő s igy remélhető, hogy már a közel jövőben ugy Nagybecskereken, valamint Románécskán is fel fogják oldani a zárlatot.

— **A Budapesten megjelenő „Világ“** cimü politikai napilap, mely tudvalevőleg a legradikálisabb liberalizmus szellemében szerkesztetik s a magyar szabadkőmüvesség szócsöve: miközben az általános választójogért, a felekezetlen közoktatásért s a szekularizacióért vivja kemény csatáit, még arra is ráér, hogy előfizetőinek kedves karácsonyi ajándékot adjon. Igen érdekes ez az ajándék. A „Világ“ t. i. 1000 koronás, 500 koronás, 50 koronás és nagyon sok 20 és 10 koronás utalványt fog december 10 én az előfizetői között kisorsolni, amely utalványokkal a szerencsés előfizető igen előkelő cégeknél azt vásárolhat, amit akar. Az illető cégek ugyanis a „Világ“ utalványait pénz helyett elfogadják, mert ők viszont a „Világ“-nál beválthatják azt. Ez nem sorsjáték, mert a „Világ“ tulajdonképpen tetszése szerint oszthatná ki az ajándékot, de ehelyett a sorsra bizza a nyerők megállapitását. Azok a cégek, amelyeknél vásárolni lehet, a „Világ“ minden számában fel vannak sorolva.

937—71

Sunlight Szappan

Szines ruhák részére!

A legnemesebb nyersanyagokból előállitva, nem támadja meg a szövetet, csak a piszkot, de ezt alaposan, anélkül, hogy a ruha szine megfakulna, vagy eltünne.

Kettős darab 30 fillérért. Nyolczszögletü darab 16 fillérért.

255

— **Szóbőség.** A.: Milyen gazdag szókincse van a magyar nyelvnek. Például hány kifejezése van a halálra Ime: a kovács elpatkol, a kertész fübe harap, a kocsis fölfordul, a lakatos beadja a kulcsot, a gyermek eljátszotta kis játékait . . .

B.: Hát azt tudja-e, hogy mit mond a magyar nyelv, ha egy csinos szobaleány meghal?

— ??

— Az ur vette magához.

— **A lakodalmi lövöldözés.** A lakodalmi lövöldözés rossz szokásának a szomoru következményéről szól az alábbi hir. A mult héten tartotta esküvőjét Szerbpadén Tóth József. Midőn a menyasszony lakásáról kijöttek, hogy a parádé nagyobb legyen, Térsla András 20 éves legény — állitólag a vőlegény megbizásából egy hatlövetü forgópisztolyból két lövést tett, de oly szerencsétlenül, hogy a mellette lévő Kerepesi János fiatal legényt véletlenül halántékon lőtte. A közelben lévő körorvos, Flesch János vette ápolás alá a meglőtt legényt, aki életveszélyesen megsebesült, mig a lakodalmi lövöldöző ellen meginditották a vizsgálatot.

Irodalom.

* **Politikai Hetiszemle.** A Székely Sámuel szerkesztésében megjelenő politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legujabb számának tartalma a következő: Az uj perrendtartás. Irta: R. — Belföld. Komoly tünetek. Irta: sz. s. — Külföld. Anglia uj választások előtt. Irta: Székely Sámuel. — Közgazdaság. Az értéktőzsdéről. Irta: B. A. — Két uj szerződés előterjesztése. — Társadalom. Néppárti politika a kath. nagygyülésen. Irta: Egy világi katholikus. — Irodalom és müvészet. A haldokló Tolsztoj. — A hétről. A keleti akadémia ünnepélye. Irta: x. — Az Akadémia jubilál. — Az uj fiumei kormányzó. — A téli tárlat. — Az uj Rókus.

TÁVIRATOK

Országgyülés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatták a polgári perrendtartás vitáját, amelynek nagy arányaira mutat az, hogy még csak az első szakaszt sem intézték el ma. A vitának nevezetesebb momentumai nem voltak s nagyobb érdeklődés nem is mutatkozott. A mai ülésen egyébként már beterjesztették a pénzügyi bizottság jelentését az indemnitásról, amelyet valószinüleg a legközelebbi napokban a perrendtartás vitájának a megszakitásával tárgyalás alá vesznek.

Az ülésen Berzevicy Albert elnökölt, aki negyed 11 órakor nyitotta meg az ülést.

Az elnöki előterjesztések során az elnök bemutatja a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarának a kérvényét a polgári perrendtartás 31-ik szakasza dolgában.

Hegedüs Lóránt előadó beterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az indemnitásról.

Ezután áttértek a polgári perrendtartás részletes tárgyalására.

A cimnél először Várady Zsigmond szólal fel s hosszan beszél, de annyira általánosságban, hogy az elnök többször rászól, hogy ne kezdjen ujra általános vitát.

Polónyi Géza azt feszegeti, hogy Horvátországot illetőleg az igazságügyminiszter és az előadó ellentétben van egymással. Mig ugyanis szerinte az igazságügyminiszternek az az álláspontja, hogy törvényalkotás dolgában beleszólásunk van Horvátországra nézve, addig az előadó szerint csak a törvények kihirdetéséhez van jogunk. Ezután még a birák szabadkőmüvességéről beszél Polónyi, mig végre befejezi a beszédét.

A felszólalók beszédére Plósz Sándor előadó reflektál és az észrevételekre megadja a kellő feleletet.

Ezzel a cim vitáját befejezték és a cimet elfogadják.

Az első szakasznál Haller István, Simonyi-Semadam Sándor és Huszár Károly beszélnek az értékhatár felemelése ellen, ami után a vitát megszakitják és holnapra halasztják.

Egyezség a perrendtartásnál.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ma délben az agráriusok és a merkantilisták közös értekezletet tartottak a polgári perrendtartás 31. és 32-ik szakasza dolgában. Az értekezleten a kormány részéről Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, Székely Ferenc igazságügyminiszter és Rohonyi Gyula államtitkár vett részt. Az értekezleten a kérdéses paragrafusok dolgában arra a megegyezésre jutottak, hogy a felperes kereskedő illetékessége a döntő, ha okirattal igazolja a megrendelést, ellenben elesik ettől a kedvezménytől, ha a megrendelés nyomtatvány vagy blanketta utján történt, a melyekkel tudvalevőleg az utazók dolgoznak.

Tolsztoj halála.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ ered. táv.) Szentpétervári táviratok szerint Tolsztoj Leó holttestét ma inditották utnak Asztapovoból külön vonaton, amely 5 kocsiból állott. Holttestét Jasznaja Poljanába viszik, ahol valószinüleg holnap temetik el. A nagy orosz iró halála iránt óriási részvét nyilvánul meg s rengeteg részvéttávirat érkezik az elhunyt özvegyéhez a világ minden részéből. A varsói főiskolák összes hallgatósága kimondta, hogy hét napig gyászolja Tolsztoj halálát. Tolsztoj özvegyét a halál annyira megrázta, hogy valósággal őrjöng. Az orvosok attól tartanak, hogy Tolsztojné megőrül.

A belga királynő állapota.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Brüsszelből sürgönyzik, a belga királyné állapota igen komoly. A mellhártyagyulladás egyre jobban terjed s az orvosok a királynő gyönge szervezete miatt aggódnak életéért.

A horvát országgyülés megnyitása.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, az uj horvát országgyülést ma délben nyitották meg. Az ülésről eddig csak annyi jelentés van, hogy a bán felolvastatta a horvát országgyülés egybehivására vonatkozó királyi kéziratot. Az ülés folyik.

A portugál helyzet.

Budapest, nov. 22. (A „Torontál“ ered. táv.) Mint Madridból sürgönyzik, az odaérkezett liszaboni jelentések szerint a köztársasági kormány meghosszabbitotta az ostromállapotot Oportóban és más kilenc városban és a katonákat szolgálati idejükön tul is még visszatartja. Emiatt a madridi jelentések szerint Portugáliában nagy a forrongás és nyilt lázadástól tartanak.

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 22. (A nagybecskereki **Lloyd-társulat távirata.**) A mai tőzsdén **déli zárlatkor a következő árakat** jegyezték:

Buza (novemberre)	22·66—	—
Zab (áprilisra)	16 66	—
Tengeri (májusra)	11·34—	—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása
Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1910. október hó-tól.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtti 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 15 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5·16 óra
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 10 óra 21 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.
Szécsányból: este 6 óra 40 perckor.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 15 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p délután 4 óra 10 perc, este 9 óra 34 perc.
Szécányból: este 6 óra 29 perckor.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 15 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p
Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 20 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 15 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 26 p délelőtt 11 óra 55 p., délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e 11 óra 38 perc.
Szécsányra: reggel 6 óra 31 perckor.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 1 óra 50 perckor.
Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.
Szécsány—Versecz: minden csütörtök és vasárnapon reggel 5 óra 30 perckor.

Meghivó.

„A nagybecskereki opova—csontika negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezete“ 1910. évi **november 30-án d. e. 9 órakor** a szerb hitközség nagytermében, esetleg a „Fogaras“-féle vendéglő termében

rendkivüli közgyülést

tart, melyre a szövetkezeti tagok ezennel meghivatnak.

—

Tárgysorozat.

1. Közgyülési elnök, jegyzőkönyvvezető, három hitelesitő és szavazatszedők választása.
2. Az elszántott legelőrészek visszaszerzése iránti határozathozatal.
3. A gyakorló-tér bérlete felmondása iránti határozathozatal.
4. Inditványok.

Nagybecskerek, 1910 évi nov. 22.

972—1.1 **Szövetkezeti igazgatóság.**

321125. F. IV. 1910. M. kir. államvasutak.

Arverési hirdetmény.

A kézbesithetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 81. §-a értelmében az alább felsorolt állomások teheráru raktáraiban, délelőtt 9 órakor a következő napokon fognak azonnali készpénzfizetés mellett, nyilvánosan eladatni:

Pécsi állomáson	f. évi	nov. 23.
Pozsonyi állomáson	„	nov. 24.
Budapest dunaparti teherudvaron	„	nov. 23.
Pápai állomáson	„	nov. 23.
Eszéki állomáson	„	nov. 23.
Debreceni állomáson	„	nov. 23.
Szatmárnémeti állomáson . . .	„	nov. 24.
Kolozsvári állomáson	„	nov. 25.
Nagyváradi állomáson	„	nov. 24.
Szolnoki állomáson	„	nov. 25.
Brassói állomáson	„	nov. 24.

Budapest, 1910. évi október hó.

1590—X 14 **Az igazgatóság.**

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Nyulketrecek

ujak és használtak, teleltetésre alkalmasak,

olcsón kaphatók

Rákóczi-utca 7. (Mária Terézia-utca sarok).

966—8.3

3970/1910. sz. Basahid község elöljáróságától.

Árverési hirdetmény.

Alólirott község által közhirvé tétetik, hogy a község tulajdonát képező nagyvendéglő 3 egymást követő évre és pedig: 1911., 1912 és 1913. évekre a legtöbbet igérőnek nyilvános árverésen **f évi nov. hó 28-án d. e. 9 órakor** bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

A kikiáltási ár 1200 korona, óvadékképen 300 korona az árverés megkezdése előtt az árverelő által befizetendő lesz.

Basahidon, 1910. évi november 21.

971—3.1 **Szávics**, jegyző.

UJ BOR

kapható

hektoliterenként

dr. Brájjer Lajos szőllőjéből

Nagybecskerek, Zápolya-utca 1-ső szám alatt.

941—x 6

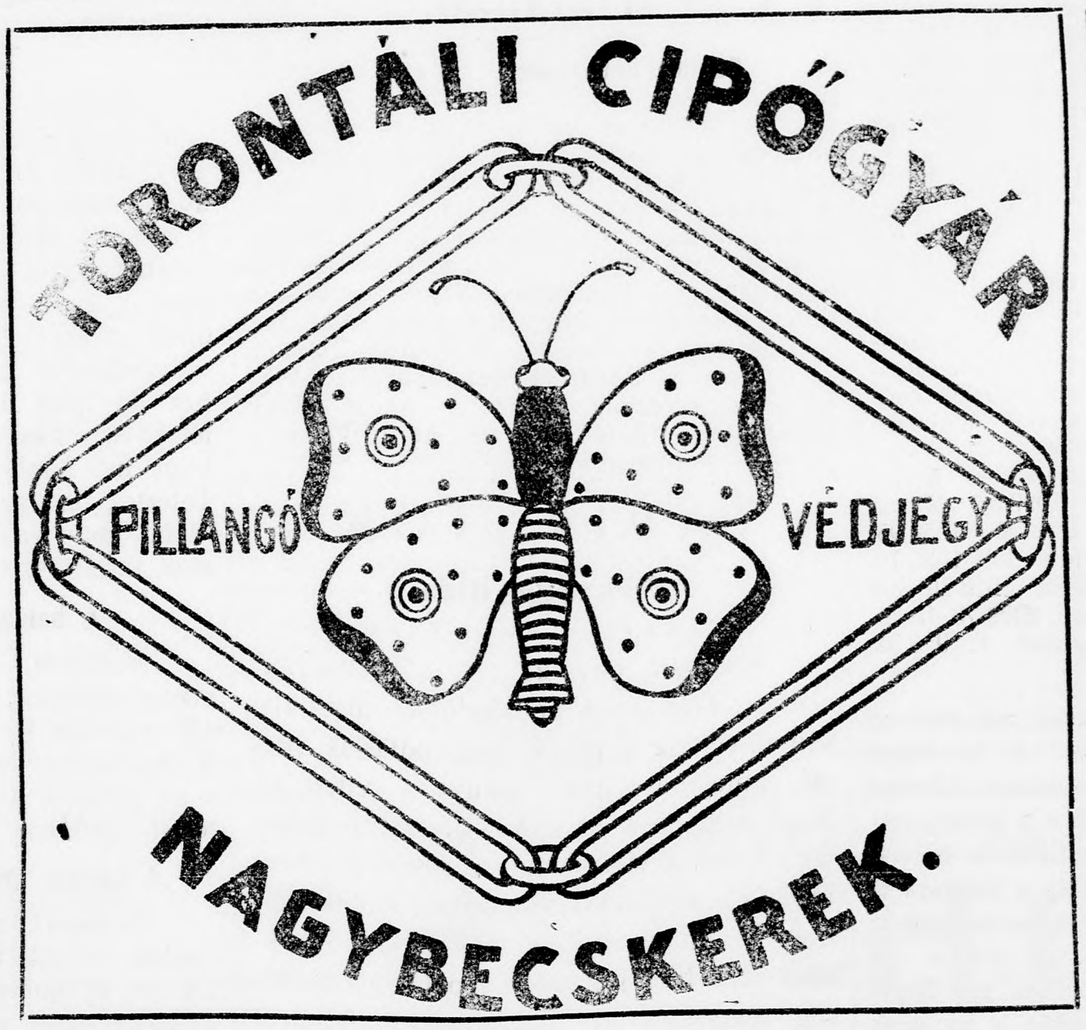

Torontáli strapa cipők frt 3.75

Téli cipők Torontáli cipők

Téli ingek Téli nadrágok Téli kesztyük Téli harisnyák Sétabotok

Kézimunka kiállitás

Benó Testvérek ezelőtt A. F. Kokits

divat-, rövid- és cipőáruháza

Telefon 201. Alapittatott 1870.

641—200.80

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.